

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 111ον | Ἰούλιος - Αὐγούστος 2021 | 4358

«Δρόσος καὶ κρίνον» (Ἰωάν. 18' 6)

Θὰ εἶμαι σὰν τὴν πρωινὴ δροσιά. Δὲν θὰ ἔλθω σὰν θύελλα, δὲν θὰ ἔλθω σὰν ὀρμητικὴ βροχὴ. Θὰ ἔλθω ἥσυχα, ἀπαλά, ὅπως πέφτει ἡ δροσιά στὰ φύλλα, ὅπως πέφτει στὴ γῆ καὶ τὴν σκεπάζει μὲ τὸ ἀνάλαφρο ὑγρὸ τῆς πέπλο. Θὰ εἶμαι δροσιά γιὰ σένα, λέει ὁ Θεὸς στὸν ἀγαπημένο του λαό: **«Ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραὴλ»** (Ἰωάν. 18' 6).

Λαέ μου ἀφανισμένε. Λαέ μου, ποὺ διψᾷς εἰρήνη, εὐτυχία, δικαιοσύνη. Λαέ μου, ποὺ σὲ βρῆκαν τόσες συμφορές, ποὺ σὲ χτύπησαν τόσοι ἐχθροὶ καὶ γέμισαν μὲ ἐρείπια τὶς πόλεις σου καὶ γέμισαν μὲ φωτιὲς τὰ χωριά σου, ἔρχομαι, τρέχω νὰ σβήσω τὴ δίψα σου. Ἔρχομαι ἐγὼ ὁ Θεὸς σου καὶ φέρνω τὴ δροσιά μου. Γίνομαι ἐγὼ ὁ ἴδιος ἡ δροσιά ποὺ θὰ σοῦ δώσει τὴν ἀνακούφιση. **«Ἔσομαι ὡς δρόσος»**, γιὰ νὰ ὑγράνω τὸ στεγνωμένο σου στόμα, γιὰ νὰ δροσίσω τὴν ἀναμμένη σου ψυχὴ.

Λαέ μου, λαέ μου, ἡ δροσιά μου δὲν θὰ σοῦ φέρει ἀπλῶς μιὰ ἀνάψυξη. Θὰ πέσει πάνω σου, θὰ σὲ ποτίσει. Θὰ σὲ κάνει, ἐνῶ εἶσαι κατὰξερος, νὰ πετάξεις ἄνθη. Σὰν τὸ κρίνο θὰ ἀνθήσεις. **«Ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ Ἰσραὴλ, ἀνθήσει ὡς κρίνον»** (Ἰωάν. 18' 6). Ἦσουν μιὰ γῆ ἔρημη, ξερὴ καὶ ἄχαρη. Τώρα ἡ δρόσος μου θὰ σὲ μεταμορφώσει σ' ἓνα τόπο ὀλάνθιστο. Σὲ μιὰ γῆ πνιγμένη στὴν εὐωδία καὶ τὴν ὠραιότητα τῶν κρίνων.

Τὰ πάθη σου, ἄγρια καὶ τυφλά, σ' ἔκαναν νὰ μοιάζεις μὲ ἔρημη χώρα. Τὰ βλέπω, ἀγαπημένη μου ψυχὴ, ὅλα αὐτά. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ γίνω ἐγὼ ὁ ἴδιος ἡ δροσιά γιὰ σένα, ὅπως ἔγινα γιὰ τὸν λαό μου τὸν Ἰσραὴλ. **«Ἔσομαι ὡς δρόσος»**. Δὲν θὰ μὲ πάρεις ἴσως εἰδῆση. Ὅπως δὲν μπορεῖς νὰ ἀντιληφθεῖς τὴ δροσιά ποὺ πέφτει. Ξυπνᾷς τὸ πρωὶ καὶ βλέπεις τὶς σταγόνες διαμάντια στὰ φύλλα καὶ τὸ χῶμα νοτισμένο. Ἔτσι θὰ ἔλθω καὶ Ἐγὼ στὴν ψυχὴ σου. Θὰ μπῶ μέσα σου ἀθόρυβα. Θὰ σὲ ποτίσω μὲ τὴν εὐλογία τῆς δροσιάς μου, θὰ μουσκεψῶ τὴν ἀποξηραμένη ψυχὴ σου. Θὰ σὲ πλημμυρίσω μὲ μιὰν ἄρρητη ἀνακούφιση. Δὲν θέλω νὰ μοιάζεις μὲ ἄγονη, ἄχαρη γῆ.

«Ἔσομαι ὡς δρόσος καὶ ἀνθήσεις ὡς κρίνον».

Ἔτσι θὰ γίνεις, λέει ὁ Θεὸς στὸν καθένα μας. Θέλω τοὺς ἀνθρώπους μου ἀνθισμένους. Γι' αὐτὸ καὶ γίνομαι δροσιά. Γιὰ χάρη σας. Γιὰ νὰ γίνετε ὁ καθένας σας ἓνας ἀνθότοπος. Γιὰ νὰ μεταμορφωθοῦν οἱ ψυχές σας σὲ λειβάδια, ὅπου θὰ ἀνθοῦν τὰ κρίνα.

Χθὲς εἴσατε ἔρημη χώρα. Αὐριο θὰ εἴσατε γῆ σκεπασμένη μὲ λουλούδια. Χθὲς φώλιαζε μέσα σας ἡ

ἀμαρτία, ἡ ἀδιαφορία, τὸ μίσος, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀγανάκτηση, ἡ ταραχὴ, ἡ πνευματικὴ ξηρασία. Αὐριο θὰ μπουμπουκιάσει μέσα σας ἡ ἀγάπη, ἡ ἀγνότητα, ἡ δικαιοσύνη, ἡ γαλήνη, ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ. Χθὲς εἴσατε γῆ κατάρης. Αὐριο θὰ εἴσατε γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

Χθὲς... Αὐριο... Καὶ σήμερα; Σήμερα ζητῶ ἀπὸ σένα, ἀγαπημένη ψυχὴ, νὰ μὴν κλείσεις τὶς πόρτες σου στὴ δροσιά μου, ποὺ πέφτει πάνω σου. Σήμερα σοῦ ζητῶ, ἐγὼ ὁ Θεὸς σου, νὰ μὴν τυλιχτεῖς στὸ ἀδιάβροχο τῆς κακίας καὶ τῆς ἀρνήσεως. Πῶς θὰ σὲ διαποτίσει τότε ἡ δροσιά μου; Ἀνοίξου σὲ μένα. Ἀνοίξε ὅλες τὶς διαβάσεις, ὅλους τοὺς πόρους. Κοίταξέ με μὲ ἐμπιστοσύνη. Καὶ ἐγὼ **«ἔσομαι ὡς δρόσος»** καὶ σὺ **«ἀνθήσεις ὡς κρίνον»**.

Κύριε, σοῦ ἀνοίγω τὰ πάντα. Ὀλόκληρη ἡ ὑπαρξὴ μου ἀπλωμένη μπροστά σου περιμένει τὸν ἐρχομὸ τῆς δροσιάς σου. Μὴ μ' ἀφήσεις νὰ μένω σ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ, τὴν ἀνυπόφορη κατάσταση τῆς ξηρασίας. Μὴν ἐπιτρέψεις νὰ παράγω μόνο ἀγκάθια, τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἀδελφοί μου περιμένουν ἄνθη καὶ καρπούς.

Ἄς μὴν παραθεῖ ἡ ἀπδία ποὺ δοκιμάζω καθὼς σκύβω στὴν ψυχὴ μου. Ἀξίωσέ με, ὅταν σκύβω σ' αὐτή, νὰ εἰσπνέω τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα τῶν κρίνων.

Κύριε, γίνε ἡ δρόσος μου. Καὶ κάνε με κρίνο σου.

Αὐτὴ τὴν πραγματικότητα, στὴν πιὸ τέλεια μορφὴ, μᾶς παρουσιάζει ἡ Ἐκκλησία μας στὴν πανάχαρη κόρη τῆς Ναζαρέτ. Σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς τῆς ἀνοίξε διάπλατα τὴν ἐξαγιασμένη καρδιά της στὴ δροσιὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀνθῆσε ὡς κατάλευκο κρίνο. Ὑπῆρξε ἡ **«Κεχαριτωμένη»**, τὸ δοχεῖο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μὲ τὴν **«θεοῦφαντον»** στολή. Μόνον ἡ Παρθένος Μαρία, **«ὁ λειμὼν αὐτὸς ὁ πολυανθήης»**, **«ἡ καρποφόρος αὐτὴ ἐλαία»** μὲ σπάνιους καρποὺς ἀρετῆς, ἄντεξε στὸν λίβα τῆς ἀμαρτίας ποὺ ἔπνε γύρω της. Μόνον ἡ Παναγία μας, τὸ **«ἄνθος μὲ τὰ οὐράνια χρώματα ποὺ συγκέντρωσε τὴ χάρη κάθε ἀρετῆς»** (Δαμασκηνός), μπόρεσε νὰ ἀνθίσει καὶ νὰ σκορπίσει στὸν κόσμον τὸ φῶς τῆς χάριτος, τὸ ἄρωμα μιᾶς οὐράνιας ἀρετῆς καὶ ἀγιότητας. Ἡ μορφὴ τῆς Ἀειπαρθένου εἶναι ἡ προσωποποίηση τῆς ἀπλῆς, ἀθόρυβης, τῆς ταπεινῆς ἀρετῆς. Ἡ **«δροσὸς καὶ τὸ κρίνον»** τοῦ οὐρανοῦ.

**Ἔρχομαι ἐγὼ ὁ Θεὸς σου
καὶ φέρνω τὴ δροσιά μου.**

**Γίνομαι ἐγὼ ὁ ἴδιος
ἡ δροσιὰ ποὺ θὰ σοῦ δώσει
τὴν ἀνακούφιση.**

Ὁ ἄνθρωπος ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ

ΤΙ ΕΝΝΟΟΥΜΕ ὅταν κάνουμε λόγο γιὰ τὸν ἀνθρωπισμὸ; Τὸν σεβασμὸ τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας; Τὸν τὸνισμὸ τῶν ἀναφαίρετων δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου; Τὸ ἀπαραβίαστο τῆς ἐλευθερίας του; Ὅλα αὐτὰ συνθέτουν θεωρητικὰ τὸν ἀνθρωπισμὸ.

Καὶ ὅμως ὁ πιὸ μεγάλος ἀντίπαλος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος. Ποιὸς ἄνθρωπος; Πρωτίστως ἐκεῖνος ποὺ νομίζει, ὅτι μπορεῖ νὰ θεμελιώσει τὸν ἀνθρωπισμὸ μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Νὰ ἀγαπήσει τὸν ἄνθρωπο, χωρὶς πρῶτα νὰ ἀγαπήσει τὸν Θεό. Ἴσως φαίνεται ὑπερβολικὴ σὲ μερικοὺς ἢ τοποθέτηση αὐτή. Ποιὰ σχέση μπορεῖ νὰ ἔχει ὁ Θεὸς μὲ τὸν ἀνθρωπισμὸ;

Κανένας ἀνθρωπισμὸς καὶ καμιὰ ἀγάπη δὲν μποροῦν νὰ σταθοῦν καὶ νὰ ἔχουν διάρκεια καὶ γνησιότητα χωρὶς τὸν Θεό, τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό, τὸν Ἰησοῦ Χριστό.

Καὶ ὅμως ἔχει οὐσιαστικὴ, ὄχι μόνο θεωρητικὴ ἀλλὰ καὶ πρακτικὴ.

Ἔτσι εἶναι. Κανένας ἀνθρωπισμὸς καὶ καμιὰ ἀγάπη δὲν μποροῦν νὰ σταθοῦν καὶ νὰ ἔχουν διάρκεια καὶ γνησιότητα χωρὶς τὸν Θεό, τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό, τὸν Ἰησοῦ Χριστό.

Κατ' ἀρχὴν θὰ ἀγαπήσουμε τὸν Θεό, γιὰ νὰ ἀγαπήσουμε τὸν ἄνθρωπο. Θὰ τιμήσουμε τὸν Δημιουργό, γιὰ νὰ ἐκτιμήσουμε τὸ δημιούργημα. Τὸ δημιούργημα ἀποκτᾷ ἀνυπολόγιστη ἀξία σὲ σχέση μὲ τὸν Δημιουργό. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ κάθε ἄνθρωπος καὶ ὁ πιὸ μικρὸς καὶ περιφρονημένος, παίρνει ἄλλη ἀξία, ὅταν τὸν δοῦμε ὡς δημιούργημα τοῦ Θεοῦ. Θὰ τὸν δοῦμε σὰν πλάσμα τῆς τυφλῆς τύχης ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὸ μηδὲν καὶ βαδίζει πρὸς τὸ πουθενά, ποὺ σέρνει τὰ βήματά του σὲ μιὰ κοιλάδα δακρύων, χωρὶς προοπτικὴ, τίποτα περισσότερο ἀπὸ ἓνα ὄρθιο τετράποδο καταδικασμένο στὴν ἐξαφάνιση; Ποιὸ σεβασμὸ καὶ θαυμασμὸ θὰ μᾶς κινήσει; Τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸν οἶκτο καὶ τὴ λύπη.

Ὅταν ὅμως τὸν ἀντικρίσουμε ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, προκισμένο μὲ ἀθάνατη ψυχὴ, προορισμένο γιὰ τὴν αἰωνιότητα, θεὸ κατὰ χάρη, «**συμπολίτη**

τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖον τοῦ Θεοῦ», ἀντικείμενο τῆς ἰδιαίτερης ἀγάπης τοῦ οὐράνιου Πατέρα, «**ὃς τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ πάντων παρέδωκεν αὐτόν... καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται**» (Ρωμ. η' 32), εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ τὸν ἀντιπαρέλθουμε ἢ νὰ τὸν περιφρονήσουμε;

Καὶ δὲν εἶναι μόνο τὸ κορύφωμα τῆς θεϊκῆς ἀγάπης ποὺ ἀποκαλύπτεται σὲ ὄλο τὸ ἀσύλληπτο μεγαλεῖο τῆς στὰ σταυρικὴ θυσία τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. Ὁλόκληρη ἡ ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Κυρίου, ἀπὸ τὴν ἐνανθρώπιση ὡς τὸν Γολγοθᾶ, τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν Ἀνάληψη,

ἦταν μιὰ χρυσὴ ἀλυσίδα ἀπέραντης ἀγάπης. Τί σημαίνουν οἱ λίγες, ἀλλὰ τόσο περιεκτικὲς λέξεις τοῦ ἀποστόλου Πέτρου: «**Διπλήθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας...**» (Πράξ. ι' 38); Θεραπεύει ἀσθενεῖς, καθαρίζει λεπρούς, ἀνορθώνει παραλύτους, ἀνασταίνει νεκρούς. Καὶ τὸ σπουδαιότερο. Θὰ ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν τυραννία τῆς ἁμαρτίας «**πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου**» (Πράξ. ι' 38). Παντοῦ θὰ ἀντηχήσει τὸ λυτρωτικὸ Του κήρυγμα. Τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα τῆς εἰρήνης, τῆς χαρᾶς, τῆς συμφιλίωσης μὲ τὸν Θεό, θὰ κάνει τὶς ψυχὰς νὰ σκιρτήσουν ἀπὸ ἀπερίγραπτη ἀνακούφιση καὶ παρηγοριά.

Καὶ ὅλα αὐτὰ ὄχι γιὰ μιὰ ὀρισμένη τάξη ἀνθρώπων, ἀλλὰ γιὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν ὑπάρχουν προνομιῶχοι οὔτε προνομιακὲς τάξεις γιὰ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεὸ ποὺ γεννήθηκε σὲ μιὰ φτωχικὴ φάτνη καὶ ἀπευθύνθηκε πρὸς ὅλους, γιὰ νὰ τοὺς καλέσει κοντά Του: «**Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς**» (Ματθ. ια' 28), εἶπε μὲ ἀγάπη καὶ στοργὴ στὰ βασανισμένα πλήθη ποὺ γονάτιζαν κάτω ἀπὸ τὸ πιεστικὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν θλίψεων. Ποιὸς ἄλλος ἐνδιαφέρθηκε τόσο γιὰ τὸν ἄνθρωπο; Ποιὸς ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Χριστό μπορεῖ νὰ διεκδικήσει τὰ πρωτεῖα γιὰ τὴν παλινόρθωση τῆς ἀξίας ἄνθρωπος καὶ τὴν θεμελίωση τοῦ ἀληθινοῦ ἀνθρωπισμοῦ; Ποιὸς ἄλλος ἔβαλε τὸν ἑαυτό του στὴ θέση τῶν «**ἐλαχίστων**», τῶν φτωχῶν, τῶν ξένων, τῶν ἀσθενῶν, τῶν φυλακισμένων μὲ τὴ μοναδικὴ διακήρυξή Του: «**Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε**» (Ματθ. κε' 40);

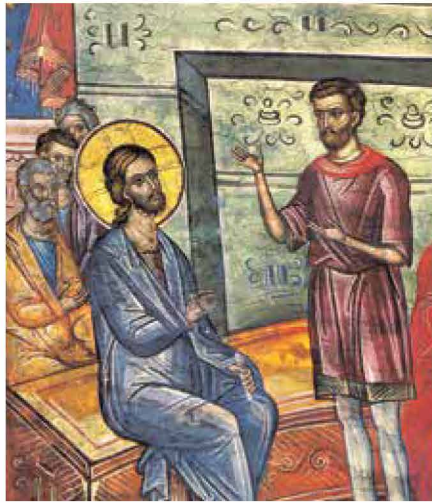
Ζωή στηριζόμενη σὲ γερὰ θεμέλια

ΔΕΝ ΧΤΙΖΕΙ κανείς πολυκατοικίες πάνω στὴν ἄμμο. Ὅποιος ἐνδιαφέρεται γιὰ μιὰ γερὴ θεμελίωση διαλέγει προσεκτικὰ στέρεο ἔδαφος. Μελετᾷ τὸ ὑπέδαφος καὶ τὸ σκάβει σὲ βάθος. Ρίχνει τεράστιους ὄγκους μπετόν καὶ μετὰ ὑψώνει τοίχους. Ἄν αὐτὸ ἰσχύει στὰ ἄψυχα οἰκοδομήματα, πολὺ περισσότερο ἰσχύει στὰ ἔμψυχα. Δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ ἀληθινὴ πνευματικὴ ζωὴ, ἂν δὲν ἔχει γερὴ θεμελίωση. Καὶ αὐτὸ ἰδιαίτερα θὰ φανεῖ στὶς στιγμὲς τῆς δοκιμασίας, ὅταν ἡ σκληρὴ πραγματικότητα, οἱ πειρασμοὶ θὰ ἔλθουν νὰ δοκιμάσουν τὴν ἀντοχὴ τοῦ πνευματικοῦ μας οἰκοδομήματος. Ὁ Κύριος τὸ εἶπε καθαρὰ στὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλία Του: Ἀληθινὸς μαθητῆς μου δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀρκεῖται νὰ ἀπευθύνεται σὲ μένα καὶ νὰ μοῦ λέει, Κύριε Κύριε, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ ἀκούει προσεκτικὰ τὰ λόγια μου καὶ τὰ ἐφαρμόζει. Ἐκεῖνος δὲν χτίζει πάνω στὴν ἄμμο. Οἰκοδομεῖ πάνω στὸν βράχο.

«Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε Κύριε...» Εἶναι πράγματι ἀνησυχητικὸ τὸ φαινόμενο καὶ ἀφορᾷ ὅλους τοὺς Χριστιανούς. Ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ ἐξαπατᾷ κανεὶς τὸν ἑαυτό του, νὰ καθησυχάζει τὴ συνείδησή του μὲ μερικὲς τυπολατρικὲς ἐκδηλώσεις καὶ νὰ νομίζει πὼς εἶναι ἐντάξει ἀπέναντι στὸν Θεό. Νὰ νομίζει ἀκόμα, πὼς αὐτὸς ἀνέβηκε σὲ ὕψη ἀρετῆς καὶ ἀγιότητας, ἐνῶ βρίσκεται στὸ τέλμα τῆς φαρισαϊκῆς ὑποκρισίας, μιᾶς νεκρῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Ἡ ἀποκοιμιστικὴ αὐτὴ αὐταπάτη καιροφυλακτεῖ σὲ κάθε μας βῆμα. Μᾶς παρουσιάζει ὡς εἰλικρινῆ ἀφοσίωση στὸν Χριστὸ μερικὲς ἐξωτερικὲς ἐκδηλώσεις λατρείας ποὺ ὅμως δὲν ἀγγίζουν τὴν ψυχὴ καὶ δὲν τὴν μεταμορφώνουν. Δὲν ἔχουν καμιά ἐπίδραση στὴν καθημερινὴ ζωὴ, στὴν οἰκογενειακὴ ἢ τὴν ἐπαγγελματικὴ μας συμπεριφορὰ.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δημιουργοῦν μιὰ «ἐθελοθρησκεία» ποὺ ἀνταποκρίνεται στὴν ἀναιμικὴ καὶ ἀνευρη θρησκευτικότητά τους. Ἀνάγουν σὲ δόγματα πίστεως **«τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον»**. Καὶ τὸ χειρότερο εἶναι ὅτι ἀφήνουν **«τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν»** (Ματθ. κγ' 23). Ἄν δηλαδὴ ἀστοχοῦν στὸ μεγάλο κεφάλαιο τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης στὶς συναλλαγές τους, τῆς εὐσπλαχνίας στοὺς συνανθρώπους τους, αὐτὸ καθόλου δὲν τοὺς ἀπασχολεῖ. Ἄν ἡ ἀντιπάθεια, ἡ ἀποστροφή πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ποὺ ἔστω τοὺς ἐφταιξαν, φωλιάζει στὴν ψυχὴ τους, δὲν δίνουν καμιά σημασία. Ἄν τὸ πείσμα τοὺς κρατᾷ γιὰ πολὺ μακριὰ ἀπὸ

ἀδελφούς, φίλους, συναδέλφους καὶ ἡ συγχωρητικότητα δὲν βρίσκει χῶρο στὴν καρδιά τους, δὲν τοὺς ἀπασχολεῖ ὡς θέμα πνευματικῆς ζωῆς. Ἐπαναπαύονται στὴν ἀτροφικὴ πίστη τους καὶ δὲν σκέπτονται, πὼς αὐτὴ δὲν ἀρκεῖ. *«Οὐ γὰρ πίστις μόνον ἀρκεῖ πρὸς σωτηρίαν, εἰ μὴ καὶ βίος ἅγιος τῆς πίστεως πρόσσειν... Τὸ δὲ ὀνομάζειν αὐτὸν Κύριον πίστεως μόνης ἐστίν»*, γράφει ὁ ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας καὶ ἐρμηνευτὴς Ζι-

γαβνός.

Ἡ πίστη εἶναι ἡ προϋπόθεση τῆς σωτηρίας καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἄν ὅμως ἡ πίστη δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἔμπρακτὴ πνευματικὴ ζωὴ καὶ προπάντων ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, σὲ τίποτα δὲν μᾶς ὠφελεῖ. Μιὰ τέτοια πίστη ποὺ δὲν συνοδεύεται μὲ ἔργα εἶναι νεκρὴ. Δὲν σώζει. Ἡ ἀληθινὴ πίστη πρέπει νὰ συμπορεύεται

καὶ ἀπὸ ἀνάλογους πνευματικοὺς καρπούς. Ἀπὸ ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία... τοὺς καρπούς τοῦ Πνεύματος ποὺ ἀριθμεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Γαλάτ. ε' 22-23). Ἄλλωστε **«ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται»** (Ματθ. ιβ' 33).

Τί, λοιπόν, ὠφελεῖ τὸ **«Κύριε Κύριε»**, ὅταν ἡ ὅλη ζωὴ μας δὲν εἶναι σύμφωνη μὲ τὸ θέλημά Του, ἀλλὰ κατευθύνεται ἀπὸ καθαρὰ κοσμικὸ καὶ συμφεροντολογικὸ φρόνημα; Αὐτὸ ἀκριβῶς μᾶς ξεκαθαρίζει ὁ Κύριος. Ἀληθινὸς Χριστιανὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἀκούει τοὺς λόγους μου καὶ τοὺς ἐφαρμόζει. Αὐτὸς πραγματικὰ χτίζει πάνω στὸν βράχο. Ὅποιος περιορίζεται σὲ μιὰ ἀπλῆ θεωρία, σ' ἓνα θαυμασμὸ ἢ σὲ ἀπατηλοὺς ἐκστασιασμούς, ἔχει παρανοήσει τὸ νόημα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Οἰκοδομεῖ πάνω στὴν ἄμμο. Τὰ ἀμφίβολα ἐσωτερικὰ βιώματα ἐλέγχονται ἀπὸ τὴν ὅλη μας ζωὴ.

Ἡ πίστη εἶναι ἡ προϋπόθεση τῆς σωτηρίας καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἄν ὅμως ἡ πίστη δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἔμπρακτὴ πνευματικὴ ζωὴ καὶ προπάντων ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, σὲ τίποτα δὲν μᾶς ὠφελεῖ. Μιὰ τέτοια πίστη ποὺ δὲν συνοδεύεται μὲ ἔργα εἶναι νεκρὴ. Δὲν σώζει. Ἡ ἀληθινὴ πίστη πρέπει νὰ συμπορεύεται καὶ ἀπὸ ἀνάλογους πνευματικοὺς καρπούς.

«Ἀδελφοί, δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι· οὐ γὰρ ἐστὶ προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιοθήσονται. Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΙΟΥΛΙΟΥ
Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΑΓΙΟΡ. ΠΑΤΕΡΩΝ)
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. β' 10-16
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. δ' 18-23

νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῆ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξύ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

«Ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων».

Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν μυστικά. Τὰ κρατοῦν κρυμμένα μέσα στὸ βάθος τῆς ψυχῆς τους. Κανένα ξένο μάτι δὲν μπορεῖ νὰ τὰ δεῖ, καμιά ἀνθρώπινη σκέψη δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἀποκαλύψει. Ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος κατορθώνει τὴν ἀπόλυτη ἀπόκρυψη καὶ μυστικότητα.

Κάποτε ὁμως τὸ πέπλο αὐτὸ τῆς μυστικότητας θὰ ἀποσυρθεῖ. Καὶ τὰ μυστικά θὰ γίνουν πλέον φανερά. Τὰ κρυπτὰ θὰ δημοσιευθοῦν καὶ θὰ κριθοῦν. Θὰ ἔλθει ἡμέρα, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «**ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων**». Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ δώσουμε ἰδιαίτερη προσοχὴ στὴ μυστικὴ μας ζωή.

«ΤΑ ΚΡΥΠΤΑ ΤΟΥ ΣΚΟΤΟΥΣ».

Κατὰ κανόνα ρίχνουμε τὸ πέπλο τῆς μυστικότητας, γιὰ νὰ κρύψουμε τὰ ἁμαρτωλὰ καὶ ἄνομα ἔργα μας. Ἡ κρυφή, ἡ ἔνοχη ζωὴ μας εἶναι συνήθως ἡ ἱστορία τῆς ἁμαρτωλῆς ζωῆς μας. Ὁ ἕνας ἀδικεῖ, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν παίρνει εἴδηση. Ὁ ἄλλος ὑπονομεύει τὴ θέση τοῦ συναδέλφου του, χωρὶς κανένας οὔτε κἀν νὰ τὸν ὑποψιασθεῖ. Καὶ ὁ τρίτος κάνει τὴ φαυλότητα μέσα στὸ σκοτάδι χωρὶς κανένας νὰ τὸν δεῖ.

Μάταιος κόπος! Ὅ,τι κι' ἂν κάνουμε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κρυφθοῦμε. Ἡ μυστικότητα, ποὺ πετυχαίνουμε, εἶναι προσωρινή. Γιατὶ ὅ,τι δὲν γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι, τὸ γνωρίζει πολὺ καλά ὁ Θεός. Ἐμπρὸς του εἶναι ὅλα «**γυμνὰ καὶ τετραχλισμένα**» (Εβρ. δ' 13). Κανένα σκοτάδι, κανένα κλειδί, καμιά ἐρημιὰ δὲν μᾶς ἀσφαλίζει ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ. «**Σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ νῦξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται**» λέει ὁ Δαβίδ (Ψαλμ. ρλν' 12). Βλέπεις Κύριε, μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι καὶ ἡ νύχτα ἐνώπιόν σου εἶναι σὰν ἡμέρα φωτεινή.

Ἐπομένως τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μείνει κρυμμένο. «Ὅλα θὰ ἀποκαλυφθοῦν. Πολλὲς φορὲς ἀποκαλύπτονται ἐδῶ στὴ γῆ. Ἄμαρτήματα καὶ ἐγκλήματα, ποὺ ἔγιναν μὲ ὅλη τὴν τέχνη καὶ ὅλη τὴ μυστικότητα, ἀποκαλύπτονται μέχρι λεπτομερειῶν. Θὰ φανερωθοῦν ὁμως καὶ θὰ ἀποκαλυφθοῦν ὅπωςδήποτε ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὸ διακηρύττει: Ὁ Κύριος «**φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν**» (Α' Κορινθ. δ' 5). Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος σήμερα συμπληρώνει: «**Ὁ Θεὸς κρινεῖ τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων**». Αὐτά, ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἔκαναν μυστικά, αὐτὰ «**τὰ κρυπτὰ τῆς**

αἰσχύνης» (Β' Κορινθ. δ' 2) θὰ δημοσιευθοῦν καὶ θὰ κριθοῦν. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι μιὰ θεωρία. Εἶναι λόγος Κυρίου Παντοκράτορος.

Εἶναι δυνατόν ὁμως νὰ ὑπάρχουν καὶ

ΑΓΙΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

στὴν ψυχὴ μας. Ἡ μυστικότητα εἶναι τὸ ἱερὸ πέπλο, ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός, γιὰ νὰ σκεπάσουμε τὸ ἄδυτο τῆς ψυχῆς μας. Καὶ πολλοὶ τὸ προσέχουν ἰδιαίτερα αὐτό. Κρατοῦν μυστικά καὶ κρυμμένα τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καλοσύνης. Βοηθοῦν ἕνα φτωχὸ καὶ ἀπροστάτευτο ὄρφανό, ἐνισχύουν μιὰ πολύτεκνη οἰκογένεια. Δὲν τὸ λένε ὁμως. Δὲν τὸ σαλπίζουν. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς ἀγάπης μένουν συνήθως ἄγνωστα στοὺς πολλούς. Γίνονται «**ἐν τῷ κρυπτῷ**» (Ματθ. στ' 4), ὅπως παράγγειλε ὁ Κύριος. Εἶναι αὐτὰ τὰ πιὸ ὠραία, τὰ πιὸ ἀγνά μυστικά τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειτα ἔρχεται καὶ ἡ μυστικὴ ζωὴ τῆς προσευχῆς. Προσεύχεται ὁ πιστός, ὅπως τοῦ ὑπέδειξε ὁ Κύριος «**εἰς τὸ ταμιεῖον του... ἐν τῷ κρυπτῷ**» (Ματθ. στ' 6). Χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν βλέπει. Χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἀκούει. Οὔτε καὶ τὰ χεῖλη του πολλὰς φορὲς δὲν σαλεύουν. Τὰ μυστικά τῆς προσευχῆς εἶναι τὰ πιὸ ἅγια μυστικά τῶν ἀνθρώπων.

Δὲν θὰ μείνουν βέβαια γιὰ πάντα κρυμμένα τὰ μυστικά αὐτά. Καὶ τὰ ἅγια μυστικά θὰ ἀποκαλυφθοῦν κάποτε, «**ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων**». Ἀλλὰ τὰ ἅγια μυστικά θὰ φανερωθοῦν, γιὰ νὰ βραβευθοῦν, γιὰ νὰ δοξασθοῦν καὶ νὰ τιμηθοῦν ἐκεῖνοι ποὺ τὰ κράτησαν στὸ ἱερὸ ἄδυτο τῆς ψυχῆς τους.

Ὁ Κύριος τὸ βεβαίωσε πολλὰς φορὲς καὶ κατηγορηματικά: «**Ὁ πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ**». Καὶ ὁ Ἀπόστολος στὴ σημερινὴ περικοπὴ δηλώνει, ὅτι θὰ δοθεῖ «**δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν**».

Ἐπὶ τοῦτο ἔχουμε καὶ στὴ δική μας ψυχὴ πολλὰ μυστικά. Ἄς τὰ ἐξετάσουμε μὲ προσοχή. Καὶ ἂν διαπιστώσουμε, πὼς εἶναι –μερικὰ ἢ ὅλα– «**κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ τῆς αἰσχύνης**», ἄς φροντίσουμε νὰ τὰ φανερώσουμε στὸ φῶς τῆς μετάνοιας καὶ ἐξομολογήσεως. Πρέπει ὁ ἱερὸς κῶρος τῆς ψυχῆς νὰ καθαρῆται ἀπὸ ὅ,τι ἀκάθαρτο μυστικὸ ὑπάρχει. Στὰ ἅγια τῶν ἁγίων τῆς ψυχῆς μας ἄς κατοικεῖ μόνον ὁ Χριστός.

«Συνεργοῦντες πα-
ρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενόν
τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέ-
ξασθαι ὑμᾶς» -λέγει γάρ
καιρῶ δεκτῶ ἐπήκουσά

σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδού
νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδού νῦν ἡμέρα σωτη-
ρίας— μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν,
ἵνα μὴ μωμηθῆ ἡ διακονία, ἀλλ' ἐν παντὶ συ-
νιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ
πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαῖς,
ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν
κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαῖς, ἐν ἀγνότη-

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β' Κορ. στ' 1-10
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. στ' 22-33

τι, ἐν γνώσει, ἐν μακρο-
θυμίᾳ, ἐν χρηστότητι,
ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐν
ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν
λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνά-

μει Θεοῦ, διὰ τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν
δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ
δυσφημίας καὶ εὐφημίας, ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς,
ὡς ἀγνοοῦμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀπο-
θνήσκοντες καὶ ἰδού ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ
μὴ θανατούμενοι, ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες,
ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν
ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες».

Η ΑΓΙΑ ΦΤΩΧΕΙΑ

«Ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες»

ΣΗΜΕΡΑ ποὺ τὸ βιο-
τικό ἐπίπεδο ἔχει γενικῶς
ἀνεβεῖ, τὸ νὰ μιλάει κανεὶς
γιὰ «ἀγία φτώχεια» εἶναι
τουλάχιστον παράδοξο.
Καὶ ὅμως γιὰ μιὰ φτώ-
χεια μᾶς μιλάει ὁ ἀπό-
στολος Παῦλος. Ἐξιστορεῖ
τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο οἱ
ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου
ἔκαναν τὸ ἱεραποστολικό
τους ἔργο. Ἀναφέρει τοὺς
κόπους καὶ τοὺς μόχθους
τους. Καὶ στὸ τέλος σημει-
ώνει καὶ αὐτὸ τὸ καταπλη-
κτικό: «ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες».
Μιὰ φτώχεια λοιπὸν ποὺ κάνει πλούσιους πολ-
λοὺς δὲν εἶναι μιὰ συνηθισμένη φτώχεια. Εἶναι
μιὰ «ἀγία φτώχεια». Ὅσοι τὴν ἐκπροσωποῦν δὲν
εἶναι ἀξιολύπητοι.

Α) Φαινομενικὰ φτωχοὶ

Ὁ λόγος τοῦ ἀποστόλου Παύλου «ὡς πτωχοί»
αὐτὴ τὴ σημασία ἔχει. Θεωρούμαστε ὅτι εἴμαστε
φτωχοί. Στὴν πραγματικότητα ὅμως συμβαίνει
κάτι τέτοιο; Ὅλοι αὐτοὶ οἱ φτωχοὶ τοῦ Θεοῦ δὲν
ἔλειψαν ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ κόσμου. Ἡ χίρα τῶν
Σαρεπτῶν ποὺ ἔτρεφε τὸν προφήτη Ἠλία, ὅπως
καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι γιὰ τοὺς ὁποίους μιλάει
σήμερα ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀνέκουν σ' αὐτούς.
Καὶ μαζί τους εἶναι καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ πίστε-
ψαν βαθιὰ στὸν λόγο τοῦ φτωχοῦ Διδασκάλου:
**«πᾶς ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ
ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής».**
Γιὰ τὸν κόσμο, αὐτὸ ἦταν μιὰ τρέλα. Ὅμως αὐτοὶ
ξεπέρασαν τὴ νοοτροπία τοῦ κόσμου καὶ ζήτησαν
νὰ πλουτίσουν ἐσωτερικά, οὐσιαστικά. Ἡ Ναζαρετ
κι ὁ ξυλουργὸς της, ὁ Κύριος Ἰησοῦς, τοὺς ἔκανε
πλούσιους. Τοὺς ζητοῦσε ὁ κόσμος γιὰ παράδειγμα
μιὰ μικρὴ βοήθεια, κι ὁ φαινομενικὰ φτωχὸς ἔλεγε

«ἀργύριον καὶ χρυσίον
οὐκ ὑπάρχει μοι». Ἐχω
ὅμως κάτι ἀνώτερο ποὺ
θὰ σὲ κάνει ὄχι πλούσιο,
ἀλλὰ εὐτυχῆ καὶ μακάριο.
Ἐχω τὸν Χριστό. Λοιπὸν
**«ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Ναζωραί-
ου ἔγειρε καὶ περιπά-
τει».** Ἐτσι ὁ κόσμος πλού-
τιζε μὲ τοὺς ἁγίους. Ὅταν
ὅμως δὲν ὑπάρχει ἀγιότη-
τα καὶ ἀρετὴ, τότε εἴμαστε
στὴν πραγματικότητα οἱ
«μηδὲν ἔχοντες». Διπλαδὴ

Β) Οἱ πραγματικὰ φτωχοὶ

Λένε πὼς ὁ μισὸς σχεδὸν πληθυσμὸς τῆς γῆς
εἶναι τόσο φτωχὸς ποὺ στερεῖται καὶ τὸ ψωμί του.
Κι ὅποια προσπάθεια γίνεται γιὰ τὴν ἀνακούφι-
σή της εἶναι ἀξίεπαινη. Γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ ὅμως,
τὴν πνευματικὴ, τὴν ἠθικὴ φτώχεια, τί γίνεται;
Ἡ φτώχεια τῆς ἀνθρώπινης καρδιάς εἶναι τὸ με-
γάλο δράμα μας. Ἡ πείνα ὅμως τοῦ πνεύματός
μας, ἡ δίψα γιὰ τὸν Θεό, ἡ λαχτάρα γιὰ ἀγάπην,
ὁ πόθος γιὰ ἀδελφοσύνη, πὼς θὰ χορτασθοῦν;
Αὐτὴ ἡ πνευματικὴ φτώχεια πρέπει νὰ μᾶς ἀνη-
συχῆ. Καὶ προσπάθειά μας καθημερινὴ πρέπει νὰ
εἶναι νὰ πλουτισθοῦν τὰ λόγια μας μὲ καλοσύνη.
Ἡ καρδιά μας μὲ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ συγχωρη-
τικότητας. Ὁ νοῦς μας μὲ διαθέσεις ὑπερνικήσεως
τῆς φιλαυτίας μας. Ἡ συνείδησή μας μὲ σεβασμὸ
πρὸς τὸν συνάνθρωπό μας. Ἡ ὄλμ μας ὑπαρξὴ
μὲ συναίσθησιν εὐθύνης ἀπέναντι στὸν Θεὸ καὶ
τὸ θέλημά Του. Ὅταν ἔχουμε αὐτὸ τὸν πνευμα-
τικὸ πλοῦτο, αὐτὴ τὴν πλούσια καρδιά, τὴ γεμάτη
ἀπὸ Χριστὸ ψυχὴ, τότε δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε
τίποτα. Πόσες οἰκογένειες ἀντιμετώπισαν μεγά-
λες δοκιμασίες, κι ὅμως στάθηκαν γιὰτὶ διέθεταν
ἐσωτερικὸ πλοῦτο!

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι...»

(Α΄ Τιμόθ. β΄ 4)

«Τὰ βλέπουμε. Τὰ ζοῦμε καθημερινά. Τὸ κακό, ἡ παρανομία, ἡ ἐκμετάλλευση, ὁ παραμερισμὸς τῶν ἱκανῶν καὶ ἡ ἐπιβράβευση τῶν καταφερτζήδων, συνηθισμένο φαινόμενο. Οἱ ἔντιμοι ἄνθρωποι, οἱ πνευματικὲς φυσιογνωμίες, οἱ ἄνθρωποι μὲ ἀξία, χτυποῦνται ἀλύπτητα. Ἡ ἀδικία, ἡ ἀναξιοκρατία παντοῦ... Καὶ τὸ ἐρώτημά μου εἶναι, γιατί ὁ Θεὸς ποὺ τὰ βλέπει ὅλα αὐτά, τὰ δέχεται καὶ τὰ ἀνέχεται καὶ δὲν ἐπεμβαίνει δραστικά, γιὰ νὰ ἐξαλείψει τὸ ἄδικο, νὰ τιμωρήσει παραδειγματικὰ τοὺς ἐκμεταλλευτὲς, τοὺς ὑποκριτὲς καὶ νὰ ἀποκαταστήσει τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ἠθικὴ τάξη;»

Φυσικὰ καὶ δικαιολογημένα ἐκ πρώτης ὄψεως τὰ ἐρωτήματα. Ἀνταποκρίνονται στὸ ἔμφυτο αἶσθημα τῆς δικαιοσύνης ποὺ ὑπάρχει στὸν κάθε ἄνθρωπο. Ἡ προσδοκία τῆς δραστικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Θεοῦ ἀποτέλεσε καὶ ἀποτελεῖ ἐπιθυμία καὶ αἴτημα παγκόσμιο. Κάτι ἀνάλογο θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε περίμεναν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι στὰ χρόνια τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. Περίμεναν τὴν ἄμεση καὶ κεραυνοβόλο ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Μεσσία, γιὰ νὰ βάλει τάξη στὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἀταξία τῆς ἐποχῆς τους, νὰ καταργήσει τὴ ρωμαϊκὴ ἐξουσία καὶ νὰ παλινορθώσει τὴν κυριαρχία τοῦ Ἰσραήλ. Ἐφόσον ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας ἦταν Θεὸς παντοδύναμος, ἔπρεπε ἀμέσως νὰ ξεκαθαρίσει τὰ πράγματα καὶ νὰ πληρώσει τὸν καθένα μὲ τὸ νόμισμά του, ἀνάλογα μὲ τὰ ἔργα του.

Ἄν προσπαθήσουμε νὰ ἐξετάσουμε βαθύτερα τὸ θέμα θὰ δοῦμε, πὼς μιὰ τέτοια νοοτροπία, ὅσο καὶ ἂν κρύβει ἓνα αἶσθημα δικαιοσύνης καὶ τάξεως, ὅμως δὲν παύει νὰ εἶναι ἐξωπραγματικὴ, κοντόφθαρη, ἴσως ἐγωιστικὴ καὶ ἐπικίνδυνη. Καὶ τοῦτο γιατί συνήθως ἡ ἀποκατάσταση τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς τάξεως δὲν ἀφορᾶ καὶ ἐμᾶς, ἀλλὰ μόνο τοὺς ἄλλους. Οἱ ἄλλοι πρέπει νὰ μποῦν στὴ θέση τους. Οἱ ἄλλοι πρέπει νὰ τιμωρηθοῦν, γιατί μονάχα οἱ ἄλλοι φταῖνε. Ἐμεῖς εἴμαστε ἐντάξει. Σ' ἐμᾶς κατ' ἀποκλειστικότητα πρέπει νὰ ἀποδίδεται ἡ δικαιοσύνη.

Ὁ Κύριος μιὰ τέτοια νοοτροπία στενὴ καὶ χωρὶς προοπτικὴ καὶ λίγο φαρισαϊκὴ, ποὺ θὰ μετέβαλε τοὺς ἀνθρώπους σὲ ἀνεύθυνα πλάσματα, τὴν ἀπορρίπτει. Βλέπει τὸ κακό. Γνωρίζει τὴ δύναμη καὶ τὴν κυριαρχία του μέσα στὸν κόσμο. Δὲν βιάζεται ὅμως. Ξέρει νὰ περιμένει τὸν κατάλληλο καιρὸ. «Μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός

τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι» (Β΄ Πέτρ. γ΄ 9). Δὲν θέλει νὰ χαθεῖ κανεὶς, ἀλλὰ ὅλοι νὰ προχωρήσουν στὴ μετάνοια. Ἡ παντοδυναμία Του συμπορεύεται μὲ τὴν πανσοφία καὶ τὴν ἀγαθότητά Του. «Κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως». Ὑπερισχύει ἡ ἀγάπη Του τῆς δικαιοσύνης. Ἄλλωστε ἔχει τὸ σχέδιό Του καὶ αὐτὸ τελικὰ, παρὰ τὴν ἀνθρώπινη κακία, θὰ ἐφαρμοσθεῖ. Γιὰ τὸν ἀνήσυχο, λοιπόν, καὶ ἀνυπόμονο ἄνθρωπο, ποὺ βιάζεται νὰ δεῖ ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη τὴν ἐξάλειψη τοῦ κακοῦ καὶ τὴν παγκόσμια τάξη, ὁ Κύριος χρησιμοποίησε τὴν παραβολὴ τῶν ζιζανίων (Ματθ. ιγ΄ 24-31). Σ' αὐτὴν ὁ καλὸς σπόρος συναυξάνει μὲ τὰ ζιζάνια. Οἱ ὑπηρέτες προτείνουν στὸν οἰκοδεσπότη νὰ τὰ ξεριζώσουν. Ἐκεῖνος δὲν τοὺς ἀφίνει. Τοὺς λέει νὰ περιμένουν τὴν ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Καὶ ἡ ἐποχὴ αὐτὴ θὰ ἔλθει ὅπως δὴποτε. Ἡ τάξη τότε θὰ ἀποκατασταθεῖ.

Παραβολὴ μὲ βαθὺ νόημα. Ὁ Θεὸς οὔτε σπεύδει οὔτε ἐκβιάζει. Δὲν σπεύδει νὰ ἐξαφανίσει τοὺς ἁμαρτωλοὺς, τοὺς διώκτες τῆς πίστεως. Περιμένει καὶ γιὰ ὅλους ἔχει τὸ σχέδιό Του. Γιὰ μᾶς ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ φαίνεται μακριά. Γιὰ τὸν Θεό, ποὺ δὲν περιορίζεται ἀπὸ χρονικὰ ὅρια, εἶναι πολὺ κοντά. Δὲν ξεριζώνει ὁ Θεὸς τὰ ζιζάνια ἀμέσως. Γιατί, ἂν τὰ φυσικὰ ζιζάνια δὲν ἀλλάζουν φύση, ὅμως τὰ ἀνθρώπινα ζιζάνια, κάτω ἀπὸ τὴν ἀνακαινιστικὴ πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γίνονται ὄριμα στάχυα. Ἀναρίθμητα τέτοια παραδείγματα ἔχει νὰ μᾶς παρουσιάσει ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄμαρτωλὸς καὶ ἄδικος ἦταν ὁ τελώνης Ματθαῖος καὶ ἔγινε ἐκλεκτὸς μαθητῆς. Διώκτης ἦταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἔγινε «σκευὸς ἐκλογῆς» τοῦ Θεοῦ. Πάνω στὸν σταυρὸ ὁ ληστής γίνεται ὁμολογητῆς πίστεως. Καὶ πόσες ἄλλες παρόμοιες συγκινητικὲς μεταστροφές, χθὲς καὶ σήμερα, ἐργάζεται καρτερικὰ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ! «Πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι...» (Α΄ Τιμόθ. β΄ 4) ὁ Θεός. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θέλει ὁ Θεὸς νὰ σωθοῦν. Τὸ θέλει, ὅμως δὲν ἀναγκάζει, γιατί σέβεται τὴν ἐλευθερία κάθε ἀνθρώπου. Ἀσφαλῶς ὁ Θεὸς μπορούσε νὰ ἐπέμβει καὶ νὰ ἀλλάξει τοὺς ἀνθρώπους. Τότε ὅμως θὰ καταργοῦσε τὸ θεῖο δῶρο τῆς ἐλευθερίας. Δὲν θὰ μπορούσε πιά νὰ γίνεῖ λόγος γιὰ καταλογισμὸ εὐθύνης, γιὰ βράβευση ἢ γιὰ ἀπόδοση δικαιοσύνης. Καμιὰ πιά οὐσιαστικὴ διαφορά ἀνάμεσα στὸν ἀνεύθυνο ἄνθρωπο καὶ στὸ ἐξίσου ἀνεύθυνο ζωικὸ βασίλειο. Χωρὶς τὸ αὐτεξούσιο καὶ τὸν σεβασμὸ τῆς ἐλευθερίας του, ὁ ἄνθρωπος ἀκρωτηριάζεται ἀπὸ τὸ κύριο διαμορφωτικὸ στοιχεῖο τῆς προσωπικότητάς του.

Ἡμιμάθεια χειρότερη ἀπὸ τὴν ἀμάθεια

Εἶπαν ὅτι εὐκολότερα μεταστρέφεται ἓνας ἄθεος παρὰ ἓνας ἀδιάφορος, ἓνας κατ' ὄνομα Χριστιανός. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, μολοντί λέγεται Χριστιανός, πάνω στὰ πράγματα, ἀρνεῖται τὴν χριστιανικὴ του ιδιότητα. Ἄλλοτε μὲ τὴν ὑλιστικὴ του νοοτροπία καὶ ζωὴ καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν λανθασμένη θρησκευτικὴ του γνώση. Ὑπάρχει τόση ἄγνοια καὶ τόση ἀσυνέπεια στὴν ὑποτιθέμενη χριστιανικὴ πίστη, ὥστε θὰ ἦταν προτιμότερη ἢ πλήρης ἀμάθεια. Ἀκριβῶς, γιατί ὁ ἄθεος μπορεῖ κάποτε νὰ ὀδηγηθεῖ στὴν πίστη. Ὁ ἡμιμαθὴς καὶ κατὰ συνθήκη πιστὸς δημιουργεῖ μιὰ αὐτάρκεια. Καὶ ἡ ἐπανάπαυση αὐτὴ διατηρεῖ παραποιοιμένες μορφές ψεύτικης θρησκευτικότητας.

Δὲν εἶχε ἄδικο ἐκεῖνος ποὺ εἶπε, ὅτι *«μιὰ μικρὴ δόση ἀθεϊσμοῦ δὲν θὰ ἔκανε κακὸ στις ἀνώνυμες μάζες τῶν δῆθεν πιστῶν»*. Θὰ ἦταν ἀφορμὴ προβληματισμοῦ καὶ ξεκαθαρίσματος τοῦ συγκεχυμένου πιστεύω τους. Θὰ μπορούσε νὰ τοὺς βοηθήσει νὰ προχωρήσουν σὲ καλύτερη γνώση καὶ βαθύτερη βίωση τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως. Τὸ πνευματικὸ κενὸ τοῦ ἀθεϊσμοῦ, θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ τοὺς προκαλέσει ἐσωτερικὸ συγκλονισμὸ καὶ νὰ ἐπιφέρει ἀληθινὴ μεταστροφή. Νὰ δημιουργήσει τὸ σωτήριο ἄλμα ἀπὸ τὴν τυπικὴ θρησκευτικὴ στὴν συνειδητὴ χριστιανικὴ ζωὴ. Ἀπὸ τὴν στεῖρα θρησκοληψία σὲ μιὰ σωστὴ καὶ κατ' ἐπίγνωση χριστιανικὴ κοσμοθεωρία καὶ βιοθεωρία.

Γιατί, στὸ κάτω-κάτω, πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ δὲν εἶναι ξηρὴ γνώση ποὺ δὲν ἀγγίζει τὴν καρδιὰ καὶ δὲν μεταμορφώνει τὴ ζωὴ καὶ δὲν γίνεται κινητήρια δύναμη γιὰ ἔργα ἀγάπης. Εἶναι βαθιὰ ἐπίγνωση ποὺ συγκινεῖ καὶ συγκλονίζει τὸν ὅλο ἄνθρωπο καὶ γίνεται εὐεργετικὸς παράγοντας πνευματικῆς δημιουργίας καὶ κοινωνικῆς ἀναδημιουργίας. Μιὰ τέτοια πίστη δὲν εἶναι εἶδος πολυτελείας. Εἶναι εἶδος πρώτης ἀνάγκης. Δὲν εἶναι μὲρψωση τῆς διάνοιας. Εἶναι συμμόρφωση τῆς ὅλης ζωῆς, μεταμόρφωση τῆς ὅλης ἀναστροφῆς, τῶν προσωπικῶν καὶ κοινωνικῶν μας σχέσεων. Διαφορετικὰ ὁ κίνδυνος εἶναι μεγάλος γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς ποὺ χωρίζουν τὴν χριστιανικὴ ἀπὸ τὴν καθημερινή τους ζωὴ. Δηλαδὴ ἡ ζωὴ τους δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν πολλῶν, μολοντί δὲν ὑστεροῦν καθόλου σὲ θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις.

Ὁ Κύριος ξεκαθάρισε τὰ πράγματα στὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλία Του: **«Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς»** (Ματθ. ζ' 21). Ἀληθινὸς μαθητὴς μου δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποὺ περιορίζεται σὲ μιὰ λεκτικὴ ἐπικοινωνία μαζί μου. Ἐκεῖνος ποὺ ἀρκεῖται μονάχα στὰ λόγια, χωρὶς καὶ ἡ ζωὴ του νὰ ἔχει τὸ ἀνάλογο ἀντίκρισμα.

Λόγια χωρὶς ἔργα εἶναι φύλλωμα χωρὶς καρπούς. Τὸ **«Κύριε Κύριε»** καὶ κάθε ἄλλη πνευματικὴ ἢ λατρευτικὴ ἐκδήλωση εἶναι χωρὶς ἀξία, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἔργα ἀγάπης, φιλανθρωπίας, συγχωρητικότητας, δικαιοσύνης, τιμιότητας.

Πολλοὶ κάνουν τὸ μεγάλο λάθος νὰ συγχέουν τὴν «πίστωσιν» μὲ τὴν «χρέωσιν». «Πιστώνουμε» τὴν μερίδα μας ἐκεῖ ποὺ πρέπει νὰ τὴν «χρεώνουμε». Ἡ προσευχὴ, δηλαδή, ἡ λατρεία, ἡ ἀκρόαση ἢ ἡ μελέτη τοῦ θεοῦ λόγου, ἡ συμμετοχὴ μας στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι «πιστώσεις» στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ. Εἶναι «χρεώσεις». Μᾶς δημιουργοῦν ἀξανάμενες ὑποχρεώσεις. Καὶ πρέπει νὰ ἀνταποκριθοῦμε σ' αὐτές. Πρέπει νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι. Νὰ τὶς ἐξοφλήσουμε κατὰ κάποιο τρόπο.

Δὲν μπορῶ, ἐπὶ παραδείγματι, νὰ προσεύχομαι, νὰ λέω τὸ **«Πάτερ ἡμῶν»**, νὰ ἱκετεύω τὸν οὐράνιο Πατέρα νὰ συγχωρήσει τὰ **«ὄφειλήματά ἡμῶν»**, ποὺ μάλιστα εἶναι τόσο πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ ἐγὼ ὕστερα νὰ μὴ συγχωρῶ οὔτε τὰ λίγα τῶν ἀδελφῶν μου. Μιὰ τέτοια προ-

σευχὴ, χωρὶς συνέπεια, δὲν εἶναι πρὸς ὠφέλεια. Εἶναι πρὸς καταδίκην. Τὸ ἴδιο θὰ λέγαμε καὶ γιὰ τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ἡ συμμετοχὴ μας σ' αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς ἀναγεννᾷ. Νὰ μᾶς ἐνώνει μὲ τοὺς συνανθρώπους μας. Νὰ μᾶς ἰσχυροποιεῖ σὲ ἔργα ἀγάπης, συμφιλώσεως, πλούσιας πνευματικῆς καρποφορίας. Αὐτὸ τὸ φωτεινὸ παράδειγμα μᾶς ἄφησε ἡ μαρτυρικὴ Ἐκκλησία τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Ἡ πίστη γι' αὐτοὺς δὲν ἦταν φιλολογία. Ἦταν αἷμα καὶ θυσία, διωγμοὶ καὶ μαρτύρια. Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς ἐλέγχεται ἡ γνησιότητα καὶ ἡ ποιότητα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Χωρὶς τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας καὶ πρώτα ἀπ' ὅλα θυσία τοῦ ἐγῶ, δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ χριστιανικὴ ζωὴ. Μόνον ἂν ἡ ζωὴ μας εἶναι **«θυσία ζῶσα»**, τότε γίνεται εὐπρόσδεκτη καὶ κάθε ἄλλη ἐκδήλωση λατρείας. Εὐαρεστεῖται τότε ὁ Θεὸς καὶ μὲ τὴν ἐκπλήρωση καὶ κάθε ἄλλου θρησκευτικοῦ καθήκοντος.

Πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ δὲν εἶναι ξηρὴ γνώση ποὺ δὲν ἀγγίζει τὴν καρδιὰ καὶ δὲν μεταμορφώνει τὴ ζωὴ καὶ δὲν γίνεται κινητήρια δύναμη γιὰ ἔργα ἀγάπης. Εἶναι βαθιὰ ἐπίγνωση ποὺ συγκινεῖ καὶ συγκλονίζει τὸν ὅλο ἄνθρωπο καὶ γίνεται εὐεργετικὸς παράγοντας πνευματικῆς δημιουργίας καὶ κοινωνικῆς ἀναδημιουργίας.

«Τέκνον Τίτε, πιστός ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαι σε διαβεβαιουῖσθαι, ἵνα φροντίζωσι

καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτ᾽ ἐστὶ τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὧν αὐτοκατάκρι-

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΙΟΥΛΙΟΥ
ΑΓ. 630 ΠΑΤΕΡΩΝ (Δ΄ ΣΥΝΟΔΟΥ)
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Τίτ. γ΄ 8-15
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ε΄ 14-19

τος. Ὃταν πέμψω Ἄρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπουδάσον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ

κέκρικα παραχειμάσαι. Ζητᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἀσπασαί τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν».

ΑΚΑΡΠΟΙ ἢ ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΙ;

«Μανθανέτωσαν καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι».

Ἐνα ἐρώτημα ζωτικῆς σημασίας θέτει σὲ ὅλους μας ἡ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπή. Τί ρόλο θὰ παίξουμε στὴ ζωὴ μας; Θὰ εἴμαστε δέντρα καρποφόρα ἢ ἄκαρπα; Τὸ χρέος μας εἶναι φανερό. Καὶ αὐτὸ τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος σήμερα.

Ἡ ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΑΚΑΡΠΙΑΣ

Τὴν ἔλλειψη δημιουργικότητος καὶ τὴν ἀπουσία καλῶν ἔργων ἀπὸ τῆ ζωῆ τῶν ἀνθρώπων, ὁ θεὸς Ἀπόστολος τὴν παρομοιάζει μὲ τὴν ἀκαρπία τῶν δέντρων. Ἡ ἀκαρπία στὰ δέντρα καὶ στὴ φύση γενικὰ θεωρεῖται κατάρα. Στὴ ζωὴ ὅμως πολλῶν ἀνθρώπων ἡ ἔλλειψη καλῶν ἔργων θεωρεῖται δυστυχῶς σὰν ἕνα φυσικὸ πρᾶγμα.

Ρίξτε ἕνα βλέμμα στὴ ζωὴ πολλῶν συγχρόνων μας ἀνθρώπων. Καμιὰ διάθεσι δημιουργικότητος. Σπάνια τὰ ἔργα τῆς καλοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, πού ἀρνοῦνται θεληματικὰ κάθε εἶδος προσφορᾶς καὶ καρποφορίας. Κρατοῦν τὴν καρδιά τους σὲ μιὰ κατάστασι στειρότητας καὶ ἀκαρπίας. Εἶναι δέντρα, πού ἔχουν ἀρνηθεῖ στὸν ἑαυτὸ τους τὸ δῶρο τῆς καρποφορίας καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ξηρὰ καὶ ἄκαρπα. Στὴν κατάστασι αὐτὴ ἀνέκουν ὅσοι, μεγάλοι καὶ δυνατοί, στὸ ποτάμι τοῦ πλοῦτου τους ὑψώνουν τὸ φράγμα τοῦ ἀτομισμού καὶ τῆς ὑλοφροσύνης καὶ δὲν ἐπιτρέπουν οὔτε μιὰ σταγόνα νὰ πέσει στὰ διψασμένα χεῖλι τῶν φτωχῶν συνανθρώπων τους. Τὸ ἴδιο κάνουν ὅσοι μὲ θέσεις καὶ ἀξιώματα κλειδώνονται μέσα στὰ ντουλάπια τῆς γραφειοκρατίας καὶ ἀδιαφορίας καὶ ἀφήνουν ἀβόητους τοὺς ἀδύνατους, τοὺς ἀδικημένους, τοὺς κατατρεγμένους.

Ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ καλοί, μὲ τὶς σωστὲς ἀντιλήψεις καὶ τὰ ὀρθὰ φρονήματα. Αὐτοὶ πού δὲν κάνουν τὸ κακό, ἀλλὰ καὶ δὲν κάνουν τὸ ἀποφασιστικὸ βῆμα τῆς δημιουργίας. Ἀρκοῦνται στὶς διαπιστώσεις καὶ τὰ λόγια. Εἶναι τὰ ὠραῖα δέντρα μὲ τὰ πολλὰ φύλλα, χωρὶς ὅμως καρπούς! Ὁ Κύριος, πού καταράστηκε τὴν ἄκαρπη σικιά, μήπως δὲν θὰ κάνει τὸ ἴδιο καὶ σὲ ὅσους μεταβάλλουν τὸν ἑαυτὸ τους σὲ ἄκαρπο δέντρο; Τὸ ἴδιο δὲν μᾶς λέει καὶ ὁ Ἀπόστολός του γιὰ τὴν ἄκαρπη καὶ χέρσα γῆ, ἐπάνω στὴν ὁποία πέφτει ἡ κατάρα, καὶ τὸ τέλος τῆς θὰ εἶναι ἡ φωτιά; (Ἐβρ. στ' 8).

Ἡ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΠΟΦΟΡΙΑΣ

Ἡ προτροπὴ ὅμως τοῦ Ἀποστόλου εἶναι σαφής: Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ πρωτοστατοῦν στὰ καλὰ ἔργα! Νὰ εἶναι καρποφόροι καὶ ὄχι ἄκαρποι! Οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι ἄκαρποι. Γιατί, αὐτοὶ ἔχουν πίσω τους μιὰ παράδοσι ἐκπληκτικῆς καρποφορίας: Ὁ Κύριος, οἱ Ἀπόστολοι, οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, καθὼς καὶ οἱ ζωντανοὶ πιστοὶ ὄλων τῶν ἐποχῶν ἦταν δημιουργικοὶ καὶ καρποφόροι. Πλούσιοι καὶ δυνατοὶ στὴν καρδιά σκόρπισαν τὴν χαρὰ, πρόσφεραν τὴ βοήθεια, ἔφεραν τὴ σωτηρία. Ἄνοιξαν δρόμους ζωῆς καὶ πολιτισμοῦ, ὁμόρφυναν τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων μὲ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καλοσύνης. Ἐδωσαν τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου στοὺς ἀνθρώπους. Ὁδήγησαν οἰκογένειες, ἔθνη καὶ λαοὺς στὴ νέα ζωὴ τοῦ Χριστοῦ. Ἐτρεξαν καὶ ὅπου ὑπῆρχε τὸ μίσος ἔφεραν τὴν ἀγάπη· ὅπου ἡ ἀδικία, τὴν δικαιοσύνη· ὅπου ἡ ἀμφιβολία, τὴν πίστη· ὅπου ἡ ἀπελπισία, τὴν ἐλπίδα· ὅπου τὸ σκοτάδι, τὸ φῶς· ὅπου ἡ λύπη, τὴν χαρὰ! Τὴν γραμμὴ αὐτὴ ἀκολούθησαν καὶ οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού σήμερα ἐορτάζουμε.

Τὴν πολύτιμη αὐτὴ κληρονομία τῆς καρποφορίας καλοῦνται νὰ συνεχίσουν καὶ οἱ σημερινοὶ Χριστιανοί. Μὲ τὴν δημιουργικὴ καὶ καρποφόρα παρουσία τους ἡ ἔρημη καὶ ἄγονη καὶ στεῖρα ἐποχὴ μας «ἀνθήσει ὡς κρίνον, καὶ ἐξανθήσει καὶ ὑλοχαρήσει καὶ ἀγαλλιάσεται» (Ἠσ. λε' 1-2). Ὅπου τοὺς ἔχει φυτέψει ἡ ἀγάπη τοῦ Δημιουργοῦ, μέσα στὴν οἰκογένεια, στὴν ἐκπαίδευσι, στὶς δημόσιες ἢ ἰδιωτικὲς ὑπηρεσίες, καλοῦνται νὰ φέρουν τοὺς γλυκοὺς καὶ εὐχυμοὺς καρποὺς τῶν καλῶν ἔργων.

Γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς δὲν ὑπάρχουν περίοδοι καρποφορίας καὶ ἀκαρπίας. Ἄς τὸ προσέξουμε αὐτὸ ἰδιαίτερα τώρα τὸ καλοκαίρι. Νὰ μὴ στερέψει ἡ καρδιά ἀπὸ τὰ αἰσθήματα τῆς συμπόνιας. Νὰ μὴ σταματήσουν τὰ χέρια νὰ προσφέρουν τὸ βάλσαμο τῆς καλοσύνης. Νὰ μὴ παύσουν τὰ πόδια νὰ τρέχουν στοὺς τόπους τοῦ πόνου, τοῦ πένθους καὶ τῆς δυστυχίας. Τώρα τὸ καλοκαίρι. Καὶ τὸ φθινόπωρο. Καὶ τὸν χειμῶνα. Καὶ τὸν ἐπόμενο χρόνο. Καὶ πάντοτε: Δημιουργικοὶ καὶ καρποφόροι!

«Γέγραπται ὅτι Ἄβραάμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ

τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα. αὗται γάρ εἰσι δύο διαθήκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἣτις ἐστὶν Ἄγαρ· τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΙΟΥΛΙΟΥ Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. 8' 22-27
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ν' 28-θ' 1

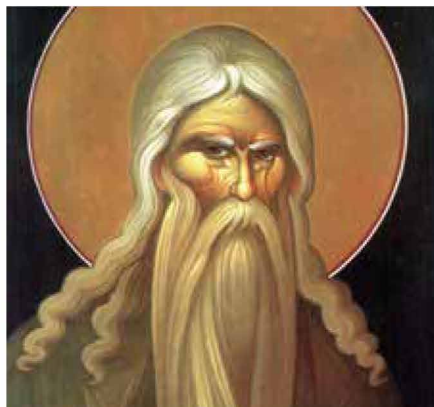
ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς· ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλήμ ἐλευθέρα

ἐστίν, ἣτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν. γέγραπται γάρ· εὐφράνθητι στεῖρα ἢ οὐ τίκτουσα, ρῆξον καὶ βόησον ἢ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα».

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΕΣ

«Πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα».

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κατέβαλλε μεγάλες καὶ συνεχεῖς προσπάθειες γιὰ νὰ διδάξει ἀγνῆ καὶ φωτεινὴ τὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ νὰ περιφρουρήσει τοὺς πιστοὺς ὥστε νὰ τὴν διατηρήσουν καθαρὴ καὶ ἀμόλυντη ἀπὸ τὶς παλιὲς διατάξεις καὶ προλήψεις. Ἦθελε νὰ ἀποδεσμεύσει τοὺς Χριστιανοὺς ποὺ προέρχονταν ἀπὸ Ἑβραίους, ἀπὸ τὶς ἄχρηστες πιά

διατάξεις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς ἔξ' ἔθνων Χριστιανοὺς νὰ τοὺς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὶς δεισιδαιμονίες τῆς εἰδωλολατρίας. Αὐτὸ ἦταν ἀπαραίτητο. Γιατὶ πολλοὶ «ψευδάδελφοί» γυρνοῦσαν ἀνάμεσα στοὺς Χριστιανοὺς καὶ τοὺς μπερδεύαν. Αὐτοὺς τοὺς ἀντικρούει μὲ ἐπιχειρήματα ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη.

Α) Ὁ παλαιὸς νόμος.

Γράφει στοὺς Χριστιανοὺς τῆς Γαλατίας ποὺ ἀνάμεσά τους ἄρκετοὶ εἶχαν κλονισθεῖ καὶ παρασυρθεῖ σὲ ἄχρηστα πιά διδάγματα τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ὅπως π.χ. ἡ περιτομή. Ὁ Νόμος αὐτός, τοὺς λέει, αὐτοκαταργεῖται. Καὶ φέρνει γιὰ παράδειγμα τὸν Ἄβραάμ, ποὺ εἶχε ἀποκτήσει δυὸ παιδιά: Τὸν Ἰσμαὴλ ἀπὸ τὴν Ἄγαρ τὴ δούλη του, καὶ τὸν Ἰσαὰκ ἀπὸ τὴ Σάρρα, τὴ σύζυγό του. Ἀνάμεσα στοὺς δύο ὑπῆρχε μεγάλη ἀπόσταση καὶ διαφορά: Ὁ πρῶτος, ὁ Ἰσμαὴλ, εἶχε γεννηθεῖ σύμφωνα μὲ τοὺς βιολογικοὺς νόμους, μὲ τρόπο φυσικὸ. Ὁ Ἰσαὰκ ὅμως γεννήθηκε μετὰ ἀπὸ τὶς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ. Αὐτὲς εἶχαν μεγάλη σημασία γιὰ ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Γιατὶ ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ, ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του θὰ γεννιόταν στὸν ὀρισμένο χρόνο ὁ Λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ οἱ δυὸ γυναῖκες, ἡ Ἄγαρ καὶ ἡ Σάρρα παίρνουν ἓναν ἰδιαίτερο συμβολισμό στὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου. Συμβολίζουν τὶς δυὸ Διαθήκες. Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπεξηγεῖ καὶ ἀποσα-

φηνίζει αὐτὴ τὴν ἀλληγορία. Τὸ ὄνομα Ἄγαρ εἶναι καὶ ὄνομα τοῦ ὄρους Σινᾶ. Καὶ συμβολίζει τὸ Νόμο τῶν τυπικῶν διατάξεων τῶν παιδαγωγικῶν μέσων ποὺ χρησιμοποίησε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ προετοιμάσει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Σωτήρα. Ἀντίθετα ἡ Σάρρα συμβολίζει τὸν νόμο τῆς χάριτος καὶ τῆς λυτρώσεως, τῆς σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας διὰ τοῦ Χριστοῦ.

Συμβολίζει τὴ νέα Ἱερουσαλήμ, τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἀπέκτησε πολλὰ τέκνα, ποὺ εἶναι μπέρα τῶν ἀναρίθμητων πιστῶν.

Β) Μακριὰ ἀπὸ προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες.

Γιατὶ τὰ λέει αὐτὰ ὁ Ἀπόστολος; Γιὰ νὰ πείσει Ἑβραίους καὶ ἔθνικοὺς ὅτι ὁ παλαιὸς Νόμος μὲ τὶς ἀμέτρητες τυπικὲς διατάξεις, εἶχε μόνο καιρικὴ ἀξία καὶ σημασία. Ἡ ἰσχὺς του καταλύθηκε μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐμμονὴ σ' αὐτὸν ἢ ἔστω σὲ κάποιες διατάξεις του ἀποτελεῖ πλέον πλάνη καὶ νοθεΐα τῆς ἀλήθειας τοῦ Χριστοῦ. Γιὰ μᾶς βέβαια τοὺς σημερινοὺς Χριστιανοὺς δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ στραφοῦμε πίσω στὴ δουλεία τοῦ ἑβραϊκοῦ νόμου. Ὑπάρχει ὅμως φόβος νὰ παρασυρθοῦμε σ' ἄλλες προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες, νὰ μολύνουμε τὴν καθαρότητα τῆς πίστεώς μας μὲ «γραῶδεις μύθους» ὅπως τονίζει ἀλλοῦ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ δὲν εἶναι λίγοι αὐτοὶ ποὺ καὶ σήμερα πιστεύουν σὲ λογίων-λογίων δεισιδαιμονίες καὶ προλήψεις καὶ ἀπάτες. Πόσοι τρέχουν καὶ ψάχνουν σὲ βιβλία, σὲ ἀστρολόγους καὶ ζώδια, σὲ ποικίλους μάντεις καὶ μάγους ἢ ἀναρίθμητες ἄλλες πλάνες γιὰ νὰ βροῦν ἔτσι «κάτι». Καὶ βλάπτονται ψυχικὰ καὶ κλονίζουν τὴ χριστιανικὴ τους πίστη. Δὲν ἀντιλαμβάνονται πὼς μόνο κοντὰ στὸν Χριστὸ καὶ στὴ διδασκαλία Του βρίσκεται ἡ ἀλήθεια.

Ὁλιγοπιστία καὶ ἐγκατάλειψη τοῦ ἀγῶνα

Ὁ Δημᾶς βαρέθηκε πιά! Ἀκολούθησε ὡς ἓνα σημεῖο τὸν μεγάλο Ἀπόστολο τῶν ἐθνῶν. Κάποια στιγμή ὁμως τὸν ἐγκατέλειψε καὶ πῆρε τὸν δρόμο γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη. **«Δημᾶς με ἐγκατέλειπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην»** (Β΄ Τιμ. δ΄ 10).

Ὁ Δημᾶς γνώρισε τὸν Χριστὸ σὲ μιὰ ἐποχὴ πού ὁ Χριστιανισμὸς ἦταν σχεδὸν ἄγνωστος στοὺς πολλούς. Κι ὁμως δέχτηκε τὴν πρόσκληση καὶ ἐγκατέλειψε τὴν ἡσυχία καὶ τὴν ἀσφάλεια τοῦ σπιτιοῦ του γιὰ νὰ δοθεῖ σ' ἓνα ἀβέβαιο μέλλον, μὲ ἓναν περιοδεύοντα Ἀπόστολο, πού δὲν ὑποστηριζόταν οὔτε ἀπὸ τὴν ρωμαϊκὴ ἐξουσία οὔτε ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴ συναγωγή. Ὁ Δημᾶς ἦταν ἄξιος ἐπαίνου. Πῆγε, ὑπνέτησε, ὑπέστη καὶ αὐτὸς τὸ μῖσος καὶ τὸν διωγμὸ μαζί μὲ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, τὴ φτώχεια καὶ τὴν ἀβεβαιότητα. Πόσο καιρὸ βάστηξε, δὲν μπορούμε νὰ τὸ ποῦμε μὲ βεβαιότητα.

Ἦρθε ὁμως ἡ ὥρα, πού τὸ μέλλον τοῦ φάνηκε σκοτεινὸ. Στὴν ψυχὴ του εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται ἡ μεταβολή. Μολοντί ἦταν κοντὰ στὸν ἀπόστολο Παῦλο, ἡ δυνατὴ ἔλξη τοῦ κόσμου σιγὰ-σιγὰ τὸν παρέσυρε, μέχρις ὅτου ὑπέκυψε, παραδόθηκε, ἐγκατέλειψε τὸν ἀγῶνα καὶ τοὺς φίλους του.

Ὁ Δημᾶς ζεῖ στὴ ζωὴ πολλῶν ἀνθρώπων πού ἀρχίζουν ἓνα δρόμο πνευματικὸ καὶ στὴ μέση ἀποθαρρύνονται, νοσταλγοῦν τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, ἐρωτοτροποῦν μὲ τὴν ἁμαρτία καὶ φθάνουν νὰ ἐγκαταλείπουν τὸν Θεό. Εἶναι δύσκολο νὰ κρατήσεις μέχρι τέλους, ὅταν οἱ γύρω σου ζοῦν μιὰ ζωὴ χωρὶς ἠθικὸ ἔρμα, χωρὶς ἀνώτερη πνοή. Ὅταν βλέπεις τοὺς ἄλλους νὰ ταλαντεύονται, νὰ ὀλιγοπιστοῦν, νὰ ἀμφιβάλλουν. Ὅταν ἀκοῦς τοὺς ἄλλους νὰ χλευάζουν, νὰ κοροϊδεύουν. Κάθε μέρα ὁ ἄνθρωπος, πού πιστεύει καὶ προσπαθεῖ νὰ ζεῖ μιὰ συνεπῆ χριστιανικὴ ζωὴ, βρίσκειται σὲ ἐπικίνδυνο ἔδαφος.

Αὐτὰ ὁμως εἶναι τὰ ἐξωτερικὰ αἷτια. Ἡ ἐγκατάλειψη κυφορεῖται καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸν ἑσῶ ἄνθρωπο. Οἱ μεγάλες μάχες γίνονται στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν εἶχε πιὸ πολλὴ ἀγάπη ὁ Δημᾶς ποτὲ δὲν θὰ ἄφηνε τὸν ἀπόστολο Παῦλο στὴ μοναξιά του. Ἄν εἶχε πιὸ φλογερὴ πίστη, δὲν θὰ ἐγκατέλειπε τὸν Θεὸ γιὰ νὰ ἀκολουθήσει τὸν δρόμο τοῦ κόσμου, τῆς ἁμαρτίας.

Τὸ νὰ ἔχεις πίστη, ὑπομονή, ἐλπίδα, νὰ ἔχεις αἰσιοδοξία ὅταν οἱ ἄλλοι ἀπελπίζονται, προϋποθέτουν δυνατὴ καρδιὰ, ἐσωτερικὴ ἀναγέννηση, φλόγα. Ὅταν ὁμως αὐτὰ λείπουν ἢ εἶναι σὲ μικρὸ βαθμὸ, τότε τὸ περιβάλλον ἐπιδρᾷ, τότε ὁ κόσμος τῆς ἁμαρτίας γίνεται μαγνήτης, πού ἐλκύει καὶ τὸν πιστό. Πόσα καὶ πόσα τέτοια γεγονότα δὲν μαρτυροῦν τὴν ἀλήθεια αὐτή!

Ἡ θερμὴ πίστη ὁδηγεῖ στὴν σταθερὴ ἐμμονὴ ὡς τὴν τελικὴ νίκη. Ἔχουμε τόσα παραδείγματα στὴν Ἁγία Γραφή πού μᾶς ἐμπνέουν σὲ μιὰ τέτοια εὐλογημένη ἀπόφαση.

Ὁ Δανιὴλ προτιμᾷ νὰ ριχτεῖ στὸ λάκκο τῶν λεόντων, παρὰ νὰ ἀρνηθεῖ τὸν Θεό. Οἱ τρεῖς παῖδες προτιμοῦν τὸ καμίνι τῆς φωτιᾶς, παρὰ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πίστη τῶν πατέρων τους. Οἱ ἅγιοι καὶ οἱ μάρτυρες ὑπομένουν σκληρὰ βασανιστήρια, γιὰ νὰ φθάσουν στὸ τέρμα τοῦ δρόμου πού ἄρχισαν. Ἡ ἄρνηση τοῦ Θεοῦ ἦταν ἡ χειρότερη λιποταξία. Κάθε λιποταξία εἶναι φοβερή. Μὰ αὐτὴ εἶναι πιὸ φοβερὴ κι ἀπὸ τὴν πιὸ φοβερὴ λιποταξία.

«Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φίλιπ. δ΄ 13) σαλπίζει σὲ ὅλους μας ὁ θεὸς Παῦλος. Καὶ λέει στὸν καθένα μας: Μπορεῖ καὶ σὺ νὰ συνεχίσεις τὸ δρόμο σου, ἀλλὰ χρειάζεσαι τὴ βοήθεια τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀγάπη Του, τὸ ἔλεός Του, τὴ δύναμή Του. Ἄν τὸ νιώθεις, προσευχήσου. Ζήτησε τὴ χάρη Του. Δώσε Του τὴν ἀπόφασή σου. Καὶ ἡ ἀπόφασή σου πρέπει νὰ εἶναι: Δὲν θὰ ἀκολουθήσω τὸν Δημᾶ. Ποτὲ ἢ ἐγκατάλειψη νὰ μὴν ἔρθει οὔτε σὰν σκέψη μέσα σου. Καὶ στὶς ὥρες τῆς ἀδυναμίας σου, μὴν ἐγκαταλείψεις τὸν ἀγῶνα. Ἡ φυγὴ εἶναι ἴσως εὐκόλη. Ἡ ἐμμονὴ στὴν πίστη καὶ στὴν χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι τὸ δύσκολο. Τὸ νὰ πετάξεις τὰ ὄπλα γίνεται σὲ λίγες στιγμές. Τὸ νὰ κρατᾷς τὰ ὄπλα καὶ νὰ μάχεσαι μέχρι τέλους θέλει ὑπομονή. Εἶναι μία ἰσόβια προσπάθεια πού γεμίζει τὴν ψυχὴ μὲ βαθιὰ ἱκανοποίηση καὶ χαρὰ.

Τότε μόνο θὰ μπορεῖς καὶ σὺ νὰ πεῖς μαζί μὲ τὸν ἀπόστολο Παῦλο: **«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα»** (Β΄ Τιμ. δ΄ 7). Καὶ μόνο τότε θὰ μπορεῖς νὰ προφέρεις ἱκανοποιημένους καὶ τὴ συνέχεια τῶν λόγων τοῦ φλογεροῦ καὶ σταθεροῦ Ἀποστόλου **«...λοιπόν, ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος Κριτής».**

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξιος: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μὲ τοὺς ἑξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεση στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ πού διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾷτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὀνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ZOH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ZOH» (Καρύτην 14, Ἀθήνα καὶ Ἀγ.Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ: Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἔντυπο ταχυπληρωμῆς πού συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὅσους ἔχουν ὀφειλή
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μόνο μὲ κατάθεση στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΘΕΟΔ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ (1770 - 1843)

7

Ζ' Η ΔΙΚΗ

Σε μιὰ ἄλλη στιγμή τοῦ σκληροῦ ἀγώνα, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ διαλυθεῖ ἡ συνέλευση τῆς Τροιζίνας καὶ νὰ ἐκλέξουν πρόεδρο τοῦ Βουλευτικοῦ, ἡ διχόνοια, ὅπως τόσες ἄλλες φορές πρὶν, ξαναφούντωσε. Εὐτυχῶς ὅμως κοντά τους εἶναι ὁ μέγας συμφιλιωτής, ὁ ἀμνησικάκος πολεμάρχης, ὁ Κολοκοτρώνης: «*Εἶδα τὴν χασμωδιὰν καὶ τὸ παράξενο τοῦ κόσμου. Ἐσηκώθηκα ὁλόρθος. Σεβαστὴ Συνέλευσις, ἡμεῖς καθήμεθα καὶ φιλονεικοῦμε διὰ πρόεδρον τοῦ Βουλευτικοῦ, καὶ ἡ πατρίς μας κινδυνεύει νὰ χαθεῖ, καὶ ἔχομεν συνέλευσιν ἐπὶ μῆνες, καὶ πρόεδρος εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα εἶναι ὁ Κιουταχῆς, καὶ πρόεδρος τῆς Πελοποννήσου ὁ Ἱμπραῖμης, καὶ ἡμεῖς καθήμεθα καὶ φιλονεικοῦμεν, καὶ τώρα ἦλθεν ὁ Μάης, καὶ ἡ Ἀθήνα κινδυνεύει, καὶ ἡ Πελοπόννησος κινδυνεύει· ἐκάθηκεν ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας πληρεξουσίου νὰ κάμωμεν Πρόεδρον; Ὅμως καθήμεθα καὶ φιλονεικοῦμεν.*

Καὶ ὅμως τί τρομερό! Λίγα χρόνια ἀργότερα, τὴν ἐποχὴ τῆς Ἀντιβασιλείας, οἱ Βαυαροὶ μαζί με μικροψυχούς Ἕλληνες τὸν καταδιώκουν. Ἀπὸ φθόνο καὶ μίσος τὸν διαβάλλουν καὶ τὸν συκοφαντοῦν. Φθάνουν μάλιστα στὸ σημεῖο νὰ στείλουν ἕνα ἀπόσπασμα χωροφυλάκων γιὰ νὰ τὸν συλλάβουν τὴ νύχτα τῆς 7^{ης} Σεπτεμβρίου 1833. Ὁ Γέρος πετάχτηκε ἀπ' τὸ κρεβάτι του κι ἄρχισε νὰ τνύνεται. Καὶ με φοβερὴ πίκρα εἶπε στὸν ἐπικεφαλῆς μοίραρχο:

– Μὰ δὲν μοῦ λές, κύριε μοίραρχε: Τί χρειαζόταν τόσος στρατός; Γιὰ μένα ἦρθαν τόσοι ἀρματωμένοι ἄνθρωποι; Μπᾶ, σὲ καλὸ σας! Ἐφτανε νὰ μοῦ στείλουν ἕνα σκυλὶ μαλλιαρό, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ κάνουν θελήματα, με ἕνα γράμμα νὰ πάω σ' Ἀνάπλι καὶ με ἕνα φανάρι στὸ στόμα του, γιὰ νὰ μᾶς φέγγει καὶ τῶν δυὸ μας!

Σὲ λίγη ὥρα ὁ ἔνδοξος στρατηγὸς βρέθηκε κλεισμένος σ' ἕνα ὑγρὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς τοῦ Ἴτσ-Καλέ. Ἐκεῖ ἔμεινε ἀπομονωμένος κι ἤρεμος ὡς τὶς 30 Ἀπριλίου 1834 ποὺ ἄρχισε ἡ περίφημη δίκη.

Ὅλο τὸ Ἀνάπλι ἦταν ἀπὸ πολὺ πρῶτὸ στὸ πόδι τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Ἡ αἴθουσα τοῦ δικαστηρίου ἦταν ἀσφυκτικὰ γεμάτη. Στὶς 11 τὸ πρῶτὸ ὀκτῶ χωροφύλακες φέρανε ἀπὸ τὶς φυλακὲς τὸν Κολοκοτρώνη καὶ τὸν Πλαπούτα.

Ὁ Κολοκοτρώνης φαινόταν κουρασμένος καὶ πολὺ βασανισμένος. Περπατοῦσε ὅμως με τὴν συνθησιμένη λεβεντιά του, σοβαρὸς, αὐστηρὸς. Κάθησε στὸ ἐδῶλιο τοῦ κατηγορουμένου ἀπαθῆς, ἀτάραχος. Κρατοῦσε στὸ χέρι του τὸ κομπολόι. Ὅταν εἶδε δίπλα του μερικὸς παλιὸς συμπολεμιστὴς του νὰ δακρύζουν, εἶπε:

– Κουράγιο, βρέ! Ἐμεῖς δὲ φοβηθήκαμε τὸν Ἱμπραῖμ καὶ θὰ φοβηθοῦμε τώρα τοὺς συκοφάντες; Μὴ φοβᾶστε! Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας!

Μὲ τὴν πίστη αὐτὴ στὸ δίκαιο Θεό, ὁ ἥρωικὸς

ἀγωνιστὴς τῆς ἐλευθερίας, ἄκουσε τὶς ψεύτικες καταθέσεις τῶν κατηγορῶν του καὶ τὶς συκοφαντίες τοῦ Βαυαροῦ εἰσαγγελέως. Ἀλλὰ καὶ με τὴν ἴδια ἥρωικὴ πίστη ἄκουσε καὶ τὴν παράνομη, τὴν πρωτοφανῆ σὲ ἀδικία ἀπόφαση «*καταδικάζονται εἰς θάνατον*». Τὴν στιγμή ἐκείνη ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶ σταυροκοπήθηκε καὶ εἶπε: «*Κύριε ἐλέησον! Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου!*

Σὲ λίγες ὅμως ἡμέρες, με τὴν ἐπέμβαση τοῦ νεαροῦ βασιλέως Ὁθωνος, ἡ ποινὴ μετατράπηκε σὲ 20 ἐτῶν φυλάκιση. Καὶ ἔτσι οἱ δυὸ δοξασμένοι στρατηγοὶ ἔμειναν στὰ κάτεργα μέχρι τὸ Μάιο 1835, ὅποτε ὁ Ὁθων ἀνεκνήρυχθηκε βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων. Τὴν ἴδια ἡμέρα τῆς ἐνθρονισεῶς του ὑπέγραψε τὸ διάταγμα, με τὸ ὁποῖο χάριζε τὴν ποινὴ στοὺς δυὸ καταδικασμένους στρατηγούς. Καὶ σὲ ἑπτὰ ἡμέρες, οἱ δυὸ θρυλικοὶ πολέμαρχοι τοῦ 21 βγαίνουν ἀπὸ τὴ φυλακὴ τῆς Ἀκροναυπλίας.

Ὁλόκληρο τὸ Ναύπλιο ἦταν στὸ πόδι, τὴν ὥρα ποὺ κατέβαινε ὁ ἀρχιστράτηγος τὰ 999 σκαλοπάτια τῆς τεράστιας σκάλας τοῦ Παλαμυδίου. Βρέθηκε, ξαφνικά, ἀπὸ τὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς, ἐλεύθερος μέσα στὸ πέλαγος πρωτοφανοῦς γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κοσμοπλημμύρας, ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ του, στοὺς συγγενεῖς του, στοὺς παλιούς του συναγωνιστὲς καὶ συνεργάτες του, στὸν κόσμον ποὺ τὸν λάτρευε καὶ τὸν σεβόταν σὰν ἔθνικὸ ἥρωα καὶ ἐλευθερωτὴ.

Στὰ Ἀπομνημονεῦματά του ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶ περιγράφει με λίγες λέξεις: «*Ἐκατέβηκα ἀπὸ τὸ Παλαμῆδι καὶ ἔβλεπα ἄλλους νὰ κλαίουν, ἄλλους νὰ γελοῦν καὶ ἄλλους νὰ φωνάζουν: Ζήτω ὁ βασιλεὺς, ζήτω ἡ δικαιοσύνη!* Ἐκείνη ἡ ὑποδοχὴ μ' ἔκανε νὰ λησμονήσω ὅλες τὶς δυστυχίες ποὺ ἐπέερασα!»

Ὅλοι τὸν πολιορκοῦσαν ἀσφυκτικὰ καὶ ἤθελαν νὰ τὸν ἀγκαλιάσουν καὶ νὰ τὸν φιλήσουν στὰ χέρια στὸ πρόσωπο. Δάκρυα χαρᾶς κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ στρατάρχη, ποὺ ἔβλεπε καὶ τοὺς ἐχθροὺς του ἀκόμη νὰ μετέχουν στὶς ἐκδηλώσεις τῆς λαϊκῆς χαρᾶς.

Σὲ λίγες ἡμέρες ὁ Κολοκοτρώνης ἔφθασε στὴ νέα πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, στὴν Ἀθήνα. Ὁ νεαρὸς βασιλεὺς τὸν ἐκάλεσε στὸ παλάτι καὶ τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι. Ὁ Ὁθων παρεκάλεσε τότε τὸν στρατηγὸ Κολοκοτρώνη νὰ δεχθεῖ νὰ μετάσχει ὡς μέλος στὸ νεοσύστατο Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας. Ὁ στρατηγὸς δέχτηκε. Καὶ μαζί με τὴν εὐγνωμοσύνη του ἐξεδήλωσε ἀπὸ μετριοφροσύνη στὸν βασιλῆα καὶ τοὺς δισταγμούς του ἂν αὐτὸς ἦταν ἄξιος ν' ἀναλάβει τὸ βᾶρος μιᾶς τόσο τιμητικῆς ὑπηρεσίας.

– Στρατηγέ, τοῦ εἶπε τότε ὁ νεαρὸς βασιλιάς, ἡ Ἑλλὰς σᾶς ὀφείλει πολλά. Οἱ ὑπηρεσίες σας πρὸς τὸ Ἔθνος ὑπῆρξαν ἐξαιρετικὲς!

(Συνεχίζεται)

Η ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΓΕΝΝΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

“Οχι μερικές εκατοντάδες, ή έστω μερικές χιλιάδες, αλλά πάνω από ένα εκατομμύριο ιστοσελίδες σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών έντοπισθηκαν παγκοσμίως κατά το παρελθόν έτος, το 2020. Ίλιγγι ή νοϋς, όταν προσπαθεί να συλλάβει τον τεράστιο όγκο του «ύλικου» αυτών των ιστοσελίδων – και ακόμα περισσότερο ίλιγγι, όταν αναλογίζεται ότι ως «ύλικό» έννοούμε εδώ κατεστραμμένες ζωές. Η παρουσίαση των στοιχείων αυτών συνοδεύθηκε από τη διαπίστωση ότι, όσο μικραίνει ο μέσος όρος της ηλικίας των παιδιών που έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, τόσο γιγαντώνεται το πρόβλημα.” Όπως μάλιστα επισημαίνει η ελληνική ανοικτή γραμμή για το παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο SafeLine.gr, το γεγονός αυτό «πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη, καθώς τα δεδομένα μετά το lockdown δείχνουν ότι τα παιδιά αρχίζουν την ένασχόλησή τους με τον ψηφιακό κόσμο σε όλο και μικρότερη ηλικία». Το ένθαρρυντικό είναι ότι οι 47 ανοικτές γραμμές καταγγελίας του δικτύου INHOPE κατάφεραν το 2020 να αφαιρέσουν το 74% του παράνομου περιεχομένου εντός τριών ημερών, κατά 50% ταχύτερα σε σύγκριση με το 2019. Αλλά ή πρόληψη, λένε, είναι καλύτερη από την καταστολή. Και πώς θα ήταν εφικτή ή πρόληψη, όταν έχουμε έξορσει άρχες, άξεις και άναστολές;” Οποιος σπέρνει άνέμους θερίζει θύελλες.

ΑΝΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΗ Η ΜΗΤΕΡΑ

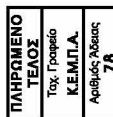
«ΣΤΑ ΤΡΙΑ πρώτα χρόνια της ζωής τίθενται οι βάσεις για όλη την μετέπειτα σωματική και ψυχολογική ισορροπία του ανθρώπου». Αυτό δείχνουν διεθνείς έρευνες, όπως τονίσθηκε σε σεμινάριο βρεφονηπιαγωγών. Καμιά άμφιβολία, πώς ή όμαλή ανάπτυξη στα πρώτα παιδικά χρόνια παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και στην μετέπειτα ψυχοσωματική ισορροπία του ανθρώπου. Επίσης δέν υπάρχει καμιά άμφιβολία για την θετική επίδραση των εύσυνειδήτων και των σωστά καταρτισμένων βρεφονηπιαγωγών. Ασύγκριτη όμως και άναντικατάστατη είναι ή παρουσία της μητέρας ή της στοργικής γιαγιάς, γιατί όχι και του παππού. Παιδιά που μεγαλώνουν σε ξένες πληρωμένες άγκαλιές -συχνά άδιάφορες, έτερόδοξες ή άλλόδοξες- θα παρουσιάσουν άυριο προβλήματα. Αυτό δέν πρέπει να παραγνωρίζεται. Τόν πιό πολύτιμο θησαυρό του δέν τόν έμπιστεύεται κανείς όπουδήποτε. Βεβαίως οι σύγχρονες άπαιτήσεις άναγκάζουν πολλές μητέρες σε έκτος σπιτιού έργασία. Τουλάχιστον άς φροντίσουν να άναπληρώνουν τόν κενό στις άλλες ώρες. Τό άπαιτούν και τó άξίζουν τά παιδιά τους. Τώρα μπαίνουν τά θεμέλια της σωστής και ίσορροπημένης ζωής.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΚΡΟΥΟΥΝ ΤΟΝ ΚΩΔΩΝΑ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Δέν είναι άγνωστες οι άνησυχίες τών επιστημόνων για τόν όλο και περισσότερο χρόνο που περνούν τά παιδιά, άκόμα και προσχολικής ηλικίας, μπροστά στην όθόνη του ύπολογιστή, του tablet ή του κινητού. Τίς άνησυχίες αυτές έρχεται να έπιβεβαιώσει μια νέα έρευνα που δημοσιεύθηκε προδ όλίγων μηνών στο βρετανικό ίατρικό περιοδικό *BMJ Open*. Η έρευνα του Φινλανδικού Ίνστιτούτου Ύγείας, ή όποία άνέλυσε στοιχεία για 700 παιδιά, ήλθε να έπιβεβαιώσει αυτό που όλοι φοβούνται: Τά παιδιά προσχολικής ηλικίας που χρησιμοποιούν συχνά ήλεκτρονικές συσκευές με όθόνες έχουν σημαντικά άυξημένες πιθανότητες να έμφανίσουν συναισθηματικά προβλήματα και προβλήματα συμπεριφοράς. Τά προβλήματα που παρατηρούνται συχνότερα στα παιδιά πέντε έτων είναι ή υπερκινητικότητα, ή διάσπαση της προσοχής, ή άδυναμία συγκέντρωσης και ή δυσκολία σύναψης φιλικών σχέσεων (ή έρευνα έδειξε ότι τά παιδιά που χρησιμοποιούσαν συσκευές με όθόνη ήδη από την ηλικία των 18 μηνών έχουν 60% μεγαλύτερο κίνδυνο προβληματικών σχέσεων με τούς συνομηλικούς τους. Τό πρόβλημα άφορα όλο και περισσότερους, όχι μόνο λόγω της κυριαρχίας των νέων τεχνολογιών στη ζωή μας, αλλά και έπειδή ή σχέση των μικρών παιδιών με την όθόνη έγινε πολύ πιό έντονη στο χρονικό διάστημα των περιοριστικών μέτρων, με τόν άναγκαστικό έγκλεισμό και την τηλεπαίδευση. Άσφαλώς, βέβαια, ή τηλεπαίδευση ήταν ή καλύτερη δυνατή, άν όχι ή μόνη έπιλογή, σαφώς καλύτερη από την πλήρη άναστολή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αλλά οι μακροπρόθεσμες έπιπτώσεις μένουν να φανούν.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Φιλονικούν οι πολιτικοί μας για τόν πρόβλημα της άνεργίας στη χώρα μας! Και δέν φαίνεται να συγκινούνται και να συνειδητοποιούν, ότι τόν πρόβλημα της άνεργίας που πλήττει τόν πιό ευάισθητο τμήμα της κοινωνίας, τούς νέους, είναι από τά πιό σοβαρά. Τό φάσμα της άνεργίας, με όλες τις τραγικές έπιπτώσεις του, άπειλει σήμερα την Εύρώπη και όχι μόνο. Η κατάσταση φαίνεται πώς είναι πολύ χειρότερη από τούς άριθμούς που συνήθως άναφέρονται. Τί σημαίνει αυτό; Πολυάριθμα ψυχοκοινωνικά δράματα παίζονται καθημερινά έξ αίτίας της άνεργίας και προκαλούν άφόρητες καταστάσεις μέσα στις ψυχές, στις οικογένειες, στις κοινωνίες. Σκεφθήκαμε τόν ψυχισμό του άνέργου; Άνεργος δέν είναι ένα άτομο που έχασε τή δουλειά του. Είναι ένα άτομο που έχασε τή ταυτότητά του, που δέν ξέρει τί να κάνει με τόν χρόνο, με τήν οικογένειά του, τή ζωή του, τόν έαυτό του. Ένας άνεργος χάνει περισσότερο από τά οικονομικά άγαθά, τήν άξιοπρέπειά του. Και οι πολιτικοί μας προεκλογικά ύπόσχονται τή δημιουργία χιλιάδων νέων θέσεων έργασίας και μετά;... Θα συνειδητοποιήσουμε έπιτέλους τή σοβαρότητα του όξύτατου αυτού κοινωνικού προβλήματος;

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεγράφους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ